

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyültér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Meghívás.

Az aradvárosi szabadelvű párt elnöke, tekintetes *Tarjányi Vilmos* ur a párt elnökségéről lemondván, az aradvárosi szabadelvű párt tisztelt tagjai, az 1895-dik évi január hó 13-ik napján d. e. 11 órakor a *Krispin* teremben tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívotnak.

Tárgy:

Pártelnök választás.

Kelt Aradon 1895-dik évi január hó 7-én.

A végrehajtó bizottság.

A fuzió képtelensége.

Arad, január 10.

A válság tovább húzódásának közvetlen oka immár ismeretes: az egyházpolitikai javaslatok keresztülvitelének oly magas árát szabták, a melyet a szabadelvű párt a maga részéről meg nem adhatott. Az kívántatik tőle, hogy elvi alapon konstruált egységes szervezetét önmaga bontsa föl a olvadjon egybe a közjogi pártok ellenzéki töredékeivel olyan konglomeratummá, a melyet a jövő emberének *szabadkéz-politikája* eddig ismeretlen anyagá szándékozik átgyurni. Es ha még ezen eventualitás arra az időre volna föntartva, midőn az összes egyházpolitikai törvényjavaslatok nemcsak szentesítve, de már végre is lettek hajtva, akkor talán még fontolóra volna vehető a dolog, de ha liberális párttól a fegyverletétel már oly időben követeltetik, a mikor elveit még diadalra nem juttatta, és azok részére követeltetik a fegyverek átszolgá-

latása, a kik ezen elveknek halálos ellenségei, akkor az így stipulált föltételek nem az egyenrangú felek közötti békekötést, hanem az erősebb, a győztes fél kegyelemre való megadását jelentik a gyöngébb, a falakon kívül álló ellenség előtt. Ha ilyen föltételekhez van kötve a válság megoldása, akkor ezeknek megtagadása a szabadelvű párt részéről teljesen indokolt, mert a czélzott béke helyett csak nagyobb bonyodalmakra vezetne: az egész reform akciónak meghevülésén kívül azon pártnak megsemmisüléséhez, mely eddig egy maga bizonyult kormányképesnek, s mely tényleg egymaga is kormányzott, a visszaállított alkotmány egész érája alatt.

Mint említők, a horvát bán missziója meghiusultának legközelebbi okai immár nyilvánvalók; annál sürűbb homálytedi azon további intézkedéseket, melyek a helyzet illetén alakulása folytán a válságot megoldandók volnának. Az itt fenforgó irányadó szempontok valószínűleg igen közel rokonságban állanak azon eddig szintén teljesen ismeretlen czélatokkal, melyek a fuziót, vagyis a közjogi alapon álló összes pártok egyesülését sürgetik, és pedig sürgetik oly ártól, mely a szabadelvű párt abdikációjával, morális megsemmisülésével azonos; sürgetik oly imperatív formában, hogy a krízis megszüntetésének rendkívül fontos érdekét is hozzá kötik, és fölláttatik ez a »conditio sine qua non» akkor, midőn a közjogi alap kevésbé van fenyegetve mint valaha s midőn irányadó körökben nyilvánvaló a nízus épen azon reformok elejtésére vagy legalább is elnapolására, melyeknek gyorsabb és biz-

tosabb keresztül vitele egyedül igazolhatná a természetellenes fuzió erőszakolását.

Ha a krízis ezen titokzatos körülményeinek magyarázatát keressük, legtermészetesebb okul azon szándékot kell akceptálnunk, hogy döntő körökben az eddig uralkodott politikai irányzatot tulradikálisnak találván mélyrehatóbb rázkództatások nélkül, mintegy békés uton konzervatívabb irány inaugurálása czéloztatik.

Eltekintve most már attól a kérdéstől, hogy lehet-e Magyarországot, a magyar népet konzervatív elvek alapján kormányozni, sőt megengedve még azt is, hogy egy ilyen vállalkozáshoz a szükséges parlamentáris többség is összehozható, még mindig nem talány marad, hogy miért kellett ennek az irányváltoztatásnak épen most, a fenforgó politikai konstellációk között napirendre tüzetnie?

Arra, hogy a szabadelvű reformok levétesenek a napirendről, már már elkészett a tervbe vett akció. Még abban az esetben is, ha a szentesített törvények végrehajtásának elodáztatása czéloztatik, a hátralevő két törvényjavaslat formális elfogadtatása-és szentesítéseért helyt kell állania a kormánynak, bár kik alkossák meg azt és bármilyen titkos vagy nyílt programmal. Az ilyen kormány — ha nem a szabadelvű pártból kerül is ki, tisztán még is csak erre a pártra kénytelen támaszkodni, s az azon kívül álló kiegyezési párttöredékek legfeljebb a semlegesességgel támogathatnak. Ha tehát irányváltozás a végczél, az csak a hátra levő két reform törvényjavaslat elfogadtatása után lehet, és odáig csak egy oly liberális kormány képzelhető, mely — habár

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

A fénykép.

— Irta: Neill. —

A Dombvár és Budapest közt közlekedő gyorsvonalat egy második osztályú szakaszában fiatal leány ül egyedül. Annaira elmélyedt az olvasásba, hogy nem veszi észre, hogy a vonat az utolsó örházat is elhagyja. Csak akkor rezzen fel, midőn már az állomás mellékpülleteinél haladnak el. Gyorsan rendbehozza öltözetét, a könyvet és más apróságot siet a kis kényeztetésébe dugni és nem veszi észre, amint a könyvnek két lapja közül egy fénykép kiesik a földre.

A váróteremben Bodó Ellát, a szép utasnőt sógora és nővére fogadják. Dr. Bartos Gyula és neje még egészen fiatal pár, alig vannak túl a mézeshegyeken, azt mondom alig, mert csak annyiban vannak túl rajta, amennyiben most-már eltűrik, vagy talán szívesen látják egy harmadik személy jelenlétét, különösen, ha ezen „harmadik“ oly bajos, kedves fiatal leány, mint Ella. Nagy örömmel fogadták mindketten, de a nagy tolongásban, a sok ki- és beszálló utas közt csak nehezen törhetek maguknak utat. Bartos urat is pillanatra elválasztotta a tömeg övétől. Körülnézett és barátját, Tarnai doktort vette észre, aki szinte észrevette őt s közeledett feléje.

— Szervusz Gyula. Mond csak, ki az a hölgy, ki éppen e perczen hagyta el kedves nőddel együtt a kijáratot?

— Sógorleányom, ki éppen most érkezett meg; de te hova utazol?

— Egyik peres felem hiv magához, azt irta, okvetlenül személyesen kell értekezünk, valószínűleg két hétig maradok ott. De sietnem kell, különben nem kapok jó coupét. Adio, kézesókomat a hölgyeknek.

Egy szerenosis (?) véletlen folytán Tarnai ur ugyanazon waggonba szállt be, melyben eddig Ella kisasszony utazott. Es mert a „női szakasz“ tábláskával jelölt fülke üres volt, míg a jobboldaliban egy sok gyermekes család, a baloldaliban pedig három utazó kereskedő mulatozott, a ravasz és saját kárán okult Tarnai a középsőbe menekült. Első dolga volt az ablakon és ajtón függő kis tábláskákat leakasztani, ezzel megfosztotta a kupét eddigi kiváltságától, t. i. hogy csupán a nőket fogadja be. Aztán kényelembe helyezkedett, újságot vett elő és éppen beleakart fogni a ma különösen érdekesnek ígérkező vezércikk olvasásába, midőn véletlenül a földre pillantott, egy fénykép hátsó felét pillantja meg. „Putnoki Elemér, fényképész Dombváron“ — olvasta a magános utazó.

— Ah, Dombvár, melyik ismerősöm lakik ott? Igaz, Bartosné szülei és eszerint Ella kisasszony is. Mint Gyula mondá és amint

magam is láttam, ugyenezen vonattal érkezett meg, természetesen „női szakaszban“ utazott. Hátha ez a kép Ella kisasszonyé! Milyen kíváncsi voltam és vagyok rá. Gyula és Bartosné annyit beszéltek már róla, sőt egyszer tréfálva, de komolyan is gondolhatták, olyasmit említettek, hogy még sógorság, atyafiságba léphetünk. Az igazat megvallva, magam is szükségét érzem annak, hogy megházasodjam. Elértem azon kort, mikor a férfi családi boldogság, családi öröme, de első sorban egy szép, okos, jó feleség után kezd vágyódni. Ha Ella kisasszony megfelelne ideálomnak és én is tetszenék neki! De lássuk csak a képet.

E hosszú magánbeszéd alatt helyén maradt a kép, Tarnai ur lelki szemei előtt látta ismét a karcsu leányalakot, amint Bartosnéval karöltve hagyja el a pályaudvart. Csak futólap és távolról láthatta, azonkívül háttal állt felé. Haja szőke, de vajjon milyen lehet az arcza? — Meglepetésében majdnem elejté a képet, mely nem fiatal leányt, hanem mint látszik, vén kisasszonyt ábrázolt, hegyes orral, szuró szemekkel és félig szarkasztikusan, de félig-meddig tetszelegve félrehuzott szájjal.

Ez nem lehet Ella kisasszony! volt Tarnai ur első gondolata. „De hátha mégis?“ a második.

Haja világos, termete nyulánk, és utazóruha van rajta. Soká, soká nézte, a képet,

átmeneti jelleggel is — feltétlen támogatást igényel azon körök részéről, kik a főrendiház magatartását ama törvényjavaslatok javára befolyásolhatják, különben nem juthatnak odáig, hogy terveik megvalósításához egyáltalában hozzá foghassanak.

A jelen időpont tehát egy — az állandóság igényével bíró — konzervatív kormány megalakítására már csak azért is teljesen alkalmatlan, mert kívül álló híveinek, a szabadelvű reformok ellenségeinek ma még — szemben a napirenden álló liberális javaslatokkal — *erkölcsi lehetlenség a többség soraiba belépniök.*

A szabadelvű párt megbontásának kísérlete meghiusult a júniusi kormányváltás alkalmával, és minden jel arra mutat, hogy most sem fog sikerülni. Nem lehet e pártot elveinek feladására erőszakolni, nem lehet liberálisból konzervatívá átgymni, és ha sürgetős a dolog nagyon, legfeljebb az országgyűlés szétszórásával hazaküldeni lehet őket, de hogy azok fognak-e helyettük az új parlamentbe jönni, a kiket a sötétebb árnyalatu irány képviselői óhajtanak, várnak, az igen kétséges. A dolog mindenestre nagyon megfontolandó.

BELFÖLD.

A főispáni kar nagy része ez idő szerint Budapesten tartózkodik. Várják az új kabinet belügyminiszterének a kinevezését, a kinek — a bevett szokáshoz képest — rendelkezésére fogják bocsátani állásaikat.

A válsághoz.

— január 10.

A „Neue Freie Presse“, tegnapi számának vezércikkében a válságról a következőket írja:

A kabinetalakítás Magyarországon nehézségekbe ütközik és senki nem mondhatja, hogy azok váratlanul jöttek. Csak az a csodálatos, hogy e nehézségek csak most merülnek fel, a midőn már K h u e n - H é d e r v á r y gróf tizenegy nap óta tárgyal a szabadelvű párt vezéréivel és miután kijelentette, hogy ő a párt programját elfogadja. Ami a hosszas tanácskozások és gyakori audienciák után a krízis megoldását feltartóztatja, az szembeötlőleg a fúzió kérdése. — Ha Khuen-Hédervárnak egyéb feladata nem volna, mint egy W e k e r l e - minisztériumot alakí-

tani, más emberekkel, akkor a feladatot bizonyára már meg is oldotta volna. Ez esetben őt a szabadelvű párt a volt miniszterekkel együtt már biztosították volna a feltétlen támogatásról és akkor nem kellene újabb biztosítékokat kérni a vállalat sikere érdekében. — De mindinkább világosabbá válik, hogy a feladat, a mire vállalkozni akar, nem oly egyszerű.

Azon a napon, a melyen a Wekerle-kabinet az országgyűlésen bejelentette lemondását gróf S z a p á r y Gyula kijelentette, hogy a 67-iki alapon álló pártok egyesülését kívánatosnak tartja. Ez annál is nagyobb feltűnést keltett, mert feltehető volt, hogy az, a mit gróf Szapáry mondott, nemcsak az ő kívánsága, hanem a koronáé is és elég sajtóságos, hogy azóta a 67-iki alapon álló pártok egyesüléséről alig van szó. E kérdés most aztán annál nagyobb nyomattal lép előtérbe. A Budapestre érkező hírek szerint a pártegyesülés eszméje volt annak a tanácskozásnak fő tárgya, a melyet tegnap a szabadelvűpárt kiváló tagjai tartottak, és a mely eredménytelen maradt. A szabadelvű párt most csakugy mint azelőtt, azt az álláspontot foglalja el, hogy mindenkit befogad a ki programját tartózkodás nélkül elfogadja, támogatja, de a fúziót visszautasítja, mert az programjának integritásával nem egyeztethető össze. Ebben rejlik minden valószínűség szerint az a nehézség, a mely gróf Khuen-Hédervár kabinetlakításának útját állja.

Arad megye az elmúlt évnegyedben.

— Kivonat az aispán jelentéséből. —

S z a t h m á r y Gyula kir. tanácsos, Arad megye alispánjának múlt negyedévi jelentéséből a törvényhozás állapotát és a tett általános közigazgatási intézkedéseket illetőleg az alábbiakban közöljük.

Közbiztonsági állapot. A törvényhatóság közbiztonsági állapota általában kielégítő, egyedül a Borossebes községben múlt 1894. évi december hó 7-ről 8-ára átmenő éjjelen elkövetett három esetben életveszélyes, illetve súlyos testi sértésekkel párosult öt rendbeli betöréses lopási esetet kell a személy- és vagyonbiztonság megtámadásának rendkívüli eseteiként feleltetnem.

A betörések tettesei vándorczigányok voltak, kik is ezen gaz munkájukat a szőlőhegyen levő pinczék egyikének feltörésével kezdték meg, itt a készletben volt bor mérsékletlenül élvezete folytán ittasult állapotban s épen ezen állapotnak tulajdonítható vakmerőséggel

a vasuti indóház irodahelyiségébe törtek be, hol is a nekik ellenszegülő éjjeli őrn életveszélyes testi sérületet ejtettek, de legalább zsákmányra szert tenni nem sikerült. Ugyanezen éjszaka a község belterületén három az utcára nyíló üzlet helyiségét törtek fel, közöttük a gyógytárt is, de a házbéliek által megfélemlítve mindhárom esetben megfutamodniok kellett.

A tettesek kinyomoztattak és elfogattak, de utközben négyen közülök megszöktek s mindezeideig eredménytelenül nyomoztatnak. A kézrekerült tettesek azonban a bűnjelekkel együtt az aradi királyi ügyészségnek átadtak.

A személy- és vagyonbiztonság a vármegegyében a múlt évnegyed folyamán ezeken kívül is több esetben megtámadva volt ugyan, az esetek azonban általában nem oly jellegűek, melyek a közbiztonság állapotát megzavartnak mondhatnák. — Előfordult ugyan is: a) A személybiztonság ellen Kurticsón és Al-Csillen egy-egy emberölési eset, továbbá Csermön és Gurban 2-2 súlyos testi sértési eset, M.-Pécska, M.-Radna, Gurahoncz, Borosjenő, Repszeg, Szintye és Talács községben egy-egy szinten súlyos testi sértési eset, végre Mikalacán 4, Kurticsón 3, Ó-Szent-Annán 2, M.-Pécska, Szemlak, Kuvin, Uj-Szent-Anna, M.-Világos, R.-Világos, Kovaszincz, M.-Radna és Csermő községekben egy-egy könnyű testi sértési eset. A személybiztonság elleni támadások ezen tettesei valamennyi esetben kézre kerítve, feljelentve, illetőleg a büntető igazságszolgáltatásnak átadva lettek.

b) A vagyonbiztonság ellen intézve előfordult O-Pécskán 2, Kurtics, Gyorok, Zimándujfalu és Ternova községekben egy-egy betöréses lopási eset, továbbá Borosjenőn 11, Csermön 7, Borossebes, Sikula, Pankota, M.-Világos, Szlatina községekben 4-4, Kerek és Berzova községekben 3-3, Gurahoncz, Szőlős, Apatelek, Szemlak, Kurtics, Zsigmondháza, Uj-Panát, M.-Radna, Nagy-Halmagy és Solymos községekben 2-2, Dézna, Restyirata Szakács, Buttyin, Kertes, Govosdia, Nadalbest, Bokszege, Repszeg, Monyoró, Barakouy, Német-Pereg, Szabadhely, Fakert, Mácsa, Kuvin, Glogovác, Szentleányfalva, Uj-Szent-Anna, M.-Bodzás, Ó-Szent-Anna, Magyarát, Galsa, R.-Világos, Kovaszincz, Dumbrovicza, Rossia, Ilyó, Szorosság, Groós, Konop, Ménes, Tótvárad, Ternova, Kurtakér, Felménes, Berza, Gyarmata, Erdőhegy, Bugyesd, Ácsuva, Csermura és Talácsközségekben egy-egy kisebb lopási eset.

A vagyonbiztonság elleni ezen támadások eseteiben mind a tettes, mind az eltulajdonított tárgyak 63, csak a tettes 13, esetben került kézre a további 31 esetben pedig a tettesek és eltulajdonított tárgyak iránti nyomozatok eddigelé eredményre nem vezettek.

Tüzeset az elmúlt évnegyed folyamán 51 esetben fordult elő, melyek közül 4 az aradi, 2 a pécskai, 5 a világi, 5 a radnai, 5 a ternovai, 4 a borossebesi, 13 a borosjenői, 5 a

aztán nagyot sóhajtvá tette felre. Sok mindent fejezett ki ezen fájdalmas sóhaj, de leginkább lemondást.

Tény az, hogy mikor Tarnai ur két heti távolléte után hazaérkezett, kikerülte Gyula barátját, ahol csak lehetséges volt. De egyszer mégis találkoztak. „Tehát már itthon vagy? ha szabad kérdeznem, miért nem mutatkoztál eddig nálunk, te hálátlan kreatúra, tudod-e, hogy csupa baráti szeretetből kis sógorleányomat egészen kíváncsivá tettem reád. De most vislek ám magammal, vendégünk lesz az ebédre.“ Lehetetlen barátom, szabadkozott Tarnai. „De hát miért?“ — „Nagyon sok most a dolgom, távollétem alatt sok munkám maradt el.“ „De jövő vasárnap több vendéget látunk magunknál, akkora bizonyosan elvárak.“ „Nagyon szívesen“ és kezet szorítva Gyulával, Tarnai elment. Diplomataikus ember léte (hisz az ügyvédek mind furfangosak) úgy gondolkodott, hogy ha már egyszer el kell mennie, legjobb lesz, ha nagy társaságban találkozik Ella kisasszonnyal, legalább nem kell vele annyira foglalkozni, mintha négyesben vannak. Lehetőleg keveset beszél vele, asztalnál majd igyekezni fog távol ülni tőle, szóval majd segít magán.

A következő vasárnap szép idővel köszönt be. Mielőtt Bartosékhoz ment volna, az ügyvéd ur végig sétált az Andrássy-uton, de még így is meglehetősen korán érkezett.

A folyosón a szobaleánnyal találkozott, ki a szalonba utasította azon biztatással, hogy mindjárt jön a nagysága is. Retírfni nem lehetett többé, átsétált hát az előszobán és belépett a szalonba. Első pillanatban azt hitte, hogy egyedül van és mikor valaki az egyik sarokból fölemelkedve, hozzá közelt, vette észre, hogy a fénykép eredetije is jelen van. Udvariasan köszönt, de ugyanezen pillanatban fölnyit az ajtó, belépett a ház fiatal asszonya is mögötte. — „Vajon ki lehet az a gyönyörű szép, mosolygó szőke leány“, — tündött Tarnai. Nem kellett soká feleletre várnia. „Dr. Tarnai Dezső ur, mondá Bartosné, bemutatolag, „nagyéné, Petrik Ellinor kisasszony, Ella hugom.“

„Már megint mint nagyénédet mutattál be, szívszent föl Ellinor kisasszony, aki még nagyon is fiatalnak érzi magát, semhogy a „nagyéné“ titulust elfogadja. Ez a dorgálás csak unokahugának volt ugyan szánva, de meghallották mindhármán. Tarnai, kit a meglepetés, hogy a vélt vénkisasszony helyett immár szép fiatal sógorleányt talált, egészen megzavart, most lehajtá fejét, hogy elrejtse a mosolyt, mely önkénytelenül ajkára szállt, míg Ella megkönnyebbülten sóhajtott föl. Nem tudta, minek tulajdonítsa, hogy vendégük, alig hogy beléptek, oly zavarba jött, pirult és elhalványodott. Már azt hitte, hogy beteg, vagy más baja van. Pillanatnyi csend következett,

melynek néhány érkező vendég vetett véget. A társalgás most már általános lett. Tarnai egy ablakmélyedésbe meghúzódva nézte a többieket, vagyis jobban mondva Ellát, amint egyiktől a másikhoz ment és élénken, szeretettel remélően beszélt mindegyikkel.

Ebédnél szomszédok voltak. E rövid idő alatt úgy megbarátkoztak, mintha már régóta ismernék egymást, és most csak újra találkoztak volna.

Tarnai azon benyomással távozott, hogy még soha, sehol ily jól nem érezte magát, míg Ella, alig távozott el az utolsó vendég, nevetve borult nővérenek nyakába és összeviszta csókolva őt, boldog volt, anélkül, hogy tudta volna miért.

Ezután gyakran találkoztak. Szerették egymást az első pillanattól fogva, és mind jobban. Érezték mindketten, hogy egymásnak vannak teremtve,

Ezt mondta a lakadalmi vendégek mindegyike, mikor egymás mellett látta ezt a szép párt, mindenki örült, mosolygott, vig volt, még a mindég elégedetlen Ellinor nagyéné is elégtelen mosolygott, hogy is ne, hisz a vőlegény a második táncot vele járta el. Szegény Ellinor, nem tudja, hogy az csak háláldozat, a miért ő a „nagyéné“ és nem „Ella hugom.“

kisjenői, 4 az eleki és 4 a nagyhalmágyi járásokra esik.

A tűz támadásának oka 25 esetben gondatlanság, vagy véletlen szerencsétlenség, 11 esetben pedig gyújtás volt, a többi 15 esetben pedig kipuhathatlan maradt. — A gyújtási gyanú eseteiben a tettesek kipuhatólása iránt minden esetben nyomozás eszközöltetett, a gyújtás tettese azonban csupán 3 esetben volt kipuhatható. A tüzesetek különben általában kisebb jellegűek voltak. A tüzesetek által okozott kár értéke mindössze 11845 frt 09 kr-ra volt becsülve, a melyből 7856 forint 20 kr biztosítás folytán megtért.

A közegészségügyi viszonyok a fertőző gyermek-betegségek terjedése folytán hanyatlottak, ugy a megfertőzött emellett és a meghaltak száma is feljebb szállott.

A hurutos gyomor és bélbajok ritkultak, ellenben a hasonemű tüdőbetegségek, továbbá a tüdőlobb, gümőkór és csúsz szaporodtak, lefolyásuk azonban kielégítő volt.

A heveny fertőző kórok közül részben járványos, részben pedig szörványos jelleggel előfordult a roncóló toroklobb, Szabadhely, Glogovác, Gyorok, Kúvin, Csicsér, Kurtics, Zimándkőz, Mikalaka, Pankota, Kovaszincz, Galsa, Magyarád, Világos, Muszka, Uj-Szt-Anna, Aranyág, Taucz, Kavna, Odvos, Soly-mos, Milova, Zót-Várad, Konop, Petris, Kaprucza, Battuca, Gyulicza, M.-Szlatis, Nagy Halmágy, Ocs, Ocsisor, Tisza, Lazur, Lestyora Csucs, Kishalmágy, Groós, Monyása, Dézna, Almás, Holdmészes, Gurahoncz, Székács, Krokna, Borosjenő, Bokszeg, Sikula, Apatelek, Simánd, Elek, Gyula-Varsánd, Uj-Panát és M. Rosna községekben, továbbá a varosaró Borosbes, Govosdia, Mityárd, Gyorok és Szemlak községekben, végül a vörheny Szt.-Mártonban, — lefolyásuk a két utóbbinak türethető, a roncóló toroklobbnak azonban igen kedvezőtlen volt.

Orvos rendőrileg megvizsgáltatott 233 egyén és 30 hulla, ebből 2 boncolás volt. Az ételmi szerek, italok, iskolák, valamint a nyilvános helyek pontosan ellenőriztetvén, rendellenességek elő nem fordultak. A közegészségügyi szolgálat rendes menetű volt. A vármegyei központi betegforgalmi adatai a következők: Az előző évnegyed végén gyógykezelés alatt maradt 116 beteg, az 1894. év IV-ik negyedében felvétetett 588 beteg, ápolás alatt állott tehát 704 beteg. Ebből: gyógyulva távozott 401 beteg, javulva távozott 83 beteg, gyógyulatlan távozott 11 beteg, meghalt 53 beteg. Ezek szerint az évnegyed végén ápolás alatt maradt 156 beteg.

(Folytatása következik.)

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 750.4 milliméter, délután 2 órakor 751.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 0.5, délután 2 órakor C° — 2.2. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor D. 6, délután 2 órakor DN. 7. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Január 11. —

Hősiülés. — Keleten csapadék. — Szeles.

HIREK.

Január 11. Péntek. Róm. kath. naptár: Hyginus. — Protestáns naptár: Hyginus. — Görög-keleti naptár (december 30.): Anisia sz. — A nap két 7 óra 48 perces ornyugszik 4 óra 29 perceskor.

Szabadságharózi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Január 14. Aradmegye első évnegyedes közgyűlése. Január 16. Aradmegye és Aradváros közigazgatási bizottságának ülése délelőtt 9, illetve délután 4 órakor.

A megyei választások.

— Bizonyosságok és kombinációk. —

Aradmegye törvényhatósága e hó 14-én, hétfőn tartja az új év első évnegyedes közgyűlését.

Az év ezen első közgyűlésének a különös érdeket és fontosságot a keretében végbemenő tömeges választások fogják megadni, melyek-

ről már is nagyban beszélnek, vitatva a bizonyosságokat és a kombinációkat.

Az ezekre vonatkozó értesítéseinket a következőkben adjuk:

Három megüresedett állást fognak mindenek előtt betölteni, ezek a halálozás folytán megüresedett **árvaszéki elnökök**, az újonnan létesített **megyei első aljegyzői** és a lemondás folytán megüresedett **borosjenői szolgabíró** állásai.

Árvaszéki elnökségre pályáznak **Schwób Aurél** megyei tisztifőügyész és **Vásárhelyi Géza** pécskai főszolgabíró s a megyei aljegyzőségre egyedüli kandidátus **Kiss Lajos** ternovai főszolgabíró.

A borosjenői szolgabírói állásra pályáznak: **Edes Elemér** megyei közigazgatási gyakornok, **Vukuleszku Titus** radnai járási írnok és **Oprea Péter** dr. aradi ügyvéd. Ezen állásra legtöbb sánsza **Edes Elemér** nek van.

Azon esetre, ha árvaszéki elnökké **Schwób Aurél** választják meg, ugy tisztifőügyész minden valószínűség mellett **Vörös Vidor** a jelenlegi tisztifőügyész lesz. Az ily megüresedett alügyi állásra pályáznak: **Lux Ubald** dr, **Wolff Mihály** dr, **Szathmáry Béla** dr, **Szilvási László** dr, **Prekupás Illés** dr, **Popezku György** dr. aradi ügyvédek.

Ha **Vásárhelyi Géza** lesz árvaszéki elnök, ugy a megüresedett pécskai főszolgabírói állást **Baross Ferencz** dr. megyei első aljegyzővel fogják betölteni.

Az ilyenformán türesen maradt első aljegyzői hivatal elfoglalására pályáznak: **Verzár István** árvaszéki jegyző és **Lengyel Sándor** dr. megyei másodjegyző. A megválasztásra erősebb reménye van **Lengyel Sándornak** **Verzár Istvánnal**.

Az egyik vagy másik megválasztatása alkalmával türesedésbe jövő jegyzői állásra a kandidátusok: **Boros Iván** és **Edes Elemér**.

A ternovai főszolgabírói állásra is sokan pályáznak, mely **Kiss Lajos** jelenlegi főszolgabíró első aljegyzővé leendő megválasztatása folytán fog megüresedni. A pályázók a következők: **Csukay Gyula** világosi szolgabíró, **Vertán Péter** megyei árvaszéki elnök, **Kállai-Kovács Gyula** pécskai szolgabíró, **Ottlik Géza** központi szolgabíró, **Mládin Miklós** borosbesesi szolgabíró és **Joaneszku Döme** ternovai szolgabíró. A sok pályázó közül jelöltek **Csukay Gyula**, **Kállay Kovács Gyula** és **Vertán Péter**.

Láthatni, hogy mily tömeges választás lesz a közeli közgyűlésen és hány ember érdeke forog szóban.

A sok kérdőjelre kedden adhatjuk meg a választ.

— **A hivatalos lapból.** A király **Jaisovicsky Sándor** ministeri segédtitkárnak a ministeri titkári címet és jellegét adományozta.

— **Legfelsőbb kihallgatás.** Ő Felsege a jövő hétfőn, azaz január hó 14-én Budapesten legfelsőbb kihallgatást fog adni. Előjegyzések a cabinet-i irodában (budai kir. várak) eszközöltetnek.

— **Aradmegye állandó választmánya** tegnap délelőtt **Fábián László** főispán elnökle alatt ülést tartott, a melyen f. hó 14-én tartandó megyei évnegyedes közgyűlés tárgyszorozatának egy részét készítette elő.

— **Lévay József** kitüntetés. Mint a hivatalos lapban olvassuk, a király **Lévay József**, Borsod vármegye alispánjának hosszas, hű és buzgó szolgálata közben, valamint általában a közügyek és az irodalom terén szerzett kitünő érdemei elismerésül a harmadik

osztályu vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

— **A holnapi felolvasás.** A Kölcsey egyesület holnapi felolvasásán **Robitsék Margit** kisasszony, a nemrég elhunyt nagy zongoraművésznek **Rubinsteinnak** egyik remekszerezményét: a **harcarolat** fogja bemutatni. Ezután **Leselicky** tarantelláját fogja eljátszani. Utána **Delli Emma** „Fifi asszony első sőtája” czim alatt fogja mondani, miket gondol egy bájos aradi menyecske, mikor a mézeshe-tek után először megy végig az **AB** vonalon. A jegyek a felolvasásra mint rendesen **Klein**, **Révész** és **Krispin** kereskedésében már ma kaphatók.

— **Tenner Ignác**ot, a Széchenyi-malom helyettes igazgatóját a tegnapi napon tartott választmányi ülésen egyhangulag végleges vezérigazgatónak választották meg. A közkedveltségű és évek hosszú sora óta vasszorgalommal működő hivatalnok ez előléptetése csak örömmel töltheti el az érdekelteket.

— **A tavaszi áradások.** A gazdasági szék gondoljai az enyhe idő beálltával, a rohamos hóolvadással megint megsaporodtak. Nehogy az elmaradhatatlan tavaszi áradások készületlenül találják a várost, a gazdasági szék mindenekelőtt rözse beszerzésére gondol, és éppen ezért pályázatot hirdet ez uton is azok szállítására, illetve beszerzésére. E végből bizottságot küldött ki, mely **Varjassy Lajos** gazdasági tanácsnok elnökle alatt a következő tagokból áll: **id. Prodanovics Döme**, **Blaskovics Antal**, **Turai András**, **Bérczy Alajos** és egy városi mérnök.

— **Uj segédtelekkönyvvezető Borosjenőn.** A m. kir. igazságügyminiszter **Gyertyámosi Károly** székely udvarhelyi királyi törvényszéki írnokot a borosjenői királyi járásbíróshoz segédtelekkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Öngyilkosok és öngyilkos jelöltek a múlt évben.** Az 1894. évben 15-en akarták elrugni magoktól Aradon az életet, de ez csak 13-nak sikerült, kik közül 6 a pisztolyhoz fordult, 6 felakasztotta magát, egy meg mérget ivott. Az örök világhoz fényeskedjék nekik.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter **Moyszin Lajos** borosjenői királyi járásbírósi segédtelekkönyvvezetőt a pécskai királyi járásbíróshoz helyezte át.

— **Időváltozás.** Idei telünk nagyon változatos. A multkor még akkora volt Aradon a hó, hogy miatta a közlekedés is el-elakadt némely vonalon, aztán beállt az olvadás, mely a tegnapi napig következetesen kitartott. Most ismét fordulat állott be, az olvadás megszűnt s helyette fagy következett északi szél kíséretében. A gazdaságkösnség külföldben örül a fordultnak, mert így van még reá kilátás, hogy vermeit megtöltheti a szükséges jégmennyiséggel. Az alföldön e tekintetben baj van, a mennyiben a száraz nyár után nem maradt, mint más években a mélyedésekben víz s így távoli folyókból kell a jeget szállítaniok. Az olvadás talán segített rajtuk is, mert így még hozzájuthatnak, ha a fagy állandósul, egy kevéske jéghez.

— **Sorshuzás.** Az 1874 évben született aradi hadkötelesek f. évi január hó 15-én délelőtt 9 órakor fognak sorsot húzni a városház földszinti kis termében.

— **A telefon csodái.** **Lukács Béla** kereskedelmi miniszter kívánatára tegnapelőtt este kisebbszerű próbát tartottak azon városközi telefon-hangversenyt illetőleg, a melyet a temesvári posta- és távirtda hivatal tisztikara szombaton, e hó 12-én rendez a városi vigadó nagytermében Budapest, Szeged, Arad, Szabadka és Temesvár között. E czéliből bevették a telefont a miniszter termeibe, a hol a nagyterem falazatán megfelelő magasságban állították fel a mikrofont és a hangkagylót. A miniszter személyesen óhajtott meggyőződést szerezni a maga nemében páratlan hangverseny lefolyásáról s e czéliből **Heim Péter**

min, tanácsost a posta- és távirada-osztály vezetőjét, valamint a millenniumi kiállítás több igazgatósági tagját is meghívta. A próbát Temesvárról David Endre posta-távirada titkár, Budapestről pedig Hollós miniszteri mérnök vezették. A több egymásutáni próbán Rumáné énekelt Temesvárott, Aradon egy vegyeskar, Szegeden egy duett és végül a szabadkai városi zenekar játszotta el a Rákóczy indulót, mely leirhatlan lelkesedést keltett. A miniszter teljes elismerését fejezte ki a 150-300 kilométer közti hangverseny kitűnő rendezése fölött. A távhangverseny legérdekesebb része az lesz, hogy a temesvári bál tánczrendjének kezdetét képező csárdást szabadkai zenekar fogja játszani.

— **Tartalékos orvosok fegyvergyakorlata.** A közös hadsereg tartalék állományába tartozó orvosok tudvalevőleg az évig csupán háboru esetére lettek csapatukhoz behíva, most azonban ez a rendszer egy január elsejével életbe lépett hadügyminiszteri rendelettel megváltozott. Az orvosok ez újabb rendelet értelmében az évtől kezdve épp úgy kötelezve vannak minden második évben fegyvergyakorlatok idején, 28 napos szolgálattételre bevonulni, mint a tartalék-állományban levő csapatistiztek.

— **Erénydíj pályázók.** Az idei erénydíjra 3, Aradon szolgáló jó magaviseletű leányzó pályázott, u. m. Nachtbár Róza új-szent-annai születésű, ki 8 évig szolgált híven Hermann Rózsiánál; Kun Mária, ki 7 évig Turay Andrásnál és Szabó Juliánna, ki özv. Rajkay Juliánánál szolgált éveken át. A bizottság f. hó 15-én fogja a pályázatokat eldönteni.

— **Ha . . . !** A honvédelmi miniszter mindig gondol azon eshetőségre, hogy ha például a japán kínai háboru sorsa megfordulna, esetlegesen talán lehetséges volna az is, hogy az európai láthatár is beborulhatna. Ezért most rendeletet bocsátott ki, hogy írják össze a városban a lovak, szekerek és egyéb hadi alkalmatosságok számát, hogy mozgósítás esetén ennyivel is nagyobb legyen az elkészültség. Hát összeírják.

— **Rendület a passzusokról.** Sok bajt és kellemetlenséget okoztak eddig is az elhasznált passzusok. Most, hogy a jövőben hasonló bajoknak a családoknak eleje vétessék, szigorú körrendeletben tudtára adta a fölmívelési miniszter a törvényhatóságoknak, hogy ezentul mindenki, ha valamely állatot elad, adja át annak passzusát is, úgy hogy senki használt passzus birtokába ne lehessen még az esetben sem, ha a passzusban körülírt állat megdöglik. A körrendeletben köteletségévé teszi az állatorvosoknak azt is, hogy az állatok elpusztulása esetén azok tulajdonosaitól a passzusokat minden esetben bekérjék. A rendület ellen vétőkre öttől száz forintig terjedhető bírság róható ki.

— **A szökött asszony.** Szilágyi Benedek aradi lakos, foglalkozására nézve vasúti őr, Gál Erzsébet pedig az ő hitestársa. A mostani háziváratos, szeles időben a férjnek sok dolga akadván, rendszeren az egész napot házon kívül töltötte. Lehet, hogy ez indította feleségét arra, hogy ő is dolog után nézzen. Minthogy pedig egyedül a szentírás szavai szerint sem jó lenni, szeretőjét is meghívta a munkához. Kettőn aztán összeszedték a férj minden könnyebben mobilizálható ingóságait s odébb állottak. Az őr, ki nemsokára hazaérkezett, felfedezte felesége dolgát, a rendőrséghez folyamodott, hogy kerítse elő a szökveényt.

— **Élővíz a köröscsatornában.** Békésvármege főispánja által kezdeményezett azon eszme, hogy a Körös csatorna jövőre Gyulánál az anyakörösből nyerje a vizet és pedig oly mennyiségben, hogy azzal rétöntözést is lehessen eszközölni, halad a megvalósulásához. Az ez ügyben tartott értekezlet felhívását tárgyalta úgy az élővíz és belvíz levezető csatornatársulat, mint az alsó fehér körös visszabályozó társulat. Az előbbi kimondotta, hogy a terv megvalósulását a kívánt 32,000 frttal támogatja s beolvad a Körös szabályozó-társulatba. Ez utóbbi a napokban tartott közgyűlést, melyen szintén kimondatott a támogatás a kívánt 10,000 frttal, ha tudniillik úgy a kor-

mány, mint a megye, a kívánt összegekkel hozzájárul.

— **A csendőrség létszámának a folyó évre célba vett nagyobb irányu szaporítása** csak az év második felében fog, mint értesülünk keresztülvitetni. Ez a szaporítás összesen negyvenkét tisztből és nyolczszáz főnyi legénységből fog állani s kerek számban fél millió forintnyi évi költség többlettel jár. A szaporítás tulnyomó része az első számú csendőr-kerületre esik, melyben különösen az ország határszéli biztonsági szolgálat a jelenleg rendszeresítve levő létszámmal a legnagyobb buzgalom mellett sem teljesíthető kielégítő módon.

— **A meghalált vendégszeretet.** Negrilla Miklós hunyadmegyei illetőségű, jelenleg foglalkozás nélküli szolgáló, munka után, országos körutrá indult. Így vetődött el Aradra, hol meglátogatta dr. Mattavowsky Nándor kir. tanácsos, kórházi igazgató főorvos kocsist, elmondta neki buját baját faczér állapotát s oly szomorú színekkel eszterelte jövőjét, hogy a jószívű kocsis megsajnálta s pálinkával igyekezett jobb kedvre hangolni a bus legényt. Időközben azonban vacsorához hívták a kocsist, ki teljes jóhiszeműséggel biata Negrillára az istállót. Ez a bizalmat s vendéglátást avval hálálta meg, hogy elemelte a kocsis prémes bundáját. De új meleg otthonában nem soká érezte jól magát — elfogták.

— **A hó.** A szódón négy nap óta szünet nélkül szakad a hó. Tegnap teljes lehetetlen volt a házakból kilépni. A szegényebb néposztály helyzete kétségbeesztő, mert munkát nem lehet kapni. — **Ipoly-Nyéken** el van temetve hóval minden ut. A postaközlekedés is szünetel. — **Tolosván** új év óta esik a hó s miatta minden ut járhatatlan. — **Steinbrück és Laibach** között hólavínak indultak meg. A Bécs és Trieszt közötti vasúti forgalom hóakadályok következtében teljesen szünetel. **Sopronban** szüntelen havazik. Néhol már méterekre elborítja az utakat a hó. Dél óta erős vihar dühög. — **Bécs-Ujhelynél** az egész környéket roppant hótömegek fedik, különösen a posta-uton a közlekedés egész lehetetlen. De Alsó-Ausztriával való összeköttetés teljesen megszakadt. — **Bécsben** is egész nap esett a hó, a közlekedés majdnem teljesen szünetel, s a kocsiforgalom tetemesen oszkkent. — **Grác** z ből táviratozzák, hogy a hegyes vidék és a Karst minden részéből naponta érkeznek jelentések havazásokról és forgalmi akadályokról. Helyenkint egész hófalak emelkednek. Daczára annak, hogy csak gyorsvonatokat indítottak utnak, azokat mégis ismételve meg kellett állítani. **Ferencz Ferdinánd** kir. hercege, a ki Meranból Bécsbe akart utazni, a többi utasokkal együtt kénytelen volt a vonatról leszállani és a postavonatot igénybe venni, a melylyel csak Grácig jutott, hol rövid pihenőt tart, mielőtt utazása végcéljához érne.

— **Vadászat Szemlakon.** Lukács László szemlaki földbirtokos f. hó 5-én Spilka százados (Mezőhegyes), Mike Imre (Nagylak) Török Gyula és Barbcz József társaságával a kincstártól bérbe birt erdejében vadászatot rendezett, melyen 63 drb. nyul esett zsákmányul.

— **Simli Mariska** mint szerkesztő. Az a nagy feltűnést keltő fiatal leány, a ki a fővárosban is, meg Aradon is reverendában, meg köcsökalapban járt s a kinek érettségi vizsgájáról és több apró dolgáról annak idején megemlékeztek a lapok, felelős szerkesztőnek állt be a „Haladás“ ezimel indított meg egy „társadalmi és szépirodalmi heti közlőnyt“ — **Sárbogárdon.** A kisasszony szerkesztésében megjelenő sárbogárdi „Haladás“ első cikkét Simli Mariska írta, a ki e cikk főlé a következő címet nyomta: „Szűzbeszéd“. A mi ezt a szűzbeszédet illeti, meg kell vallanunk, hogy igen érdekes, már azért is, mert abból semmi mást nem lehet kiérteni, mint azt, hogy az „Amerikai Nemzetőr“-ből egy tárczát ollózik ki és hogy Sárbogárdon még nincs fürdőház. Mind a kettő elég fájdalmas dolog ugyan, de hogy miért kell ezt a szűzbeszéd tárgyává tenni, az nem elég világos. — **Simli Mariska** egyébként igen ékes nyelvezettel bír s különösen a fürdőházzal szóló cikkében nyer magas röptőt, mikor Czobel Minkát Szabolcs-megye legdalosabb madarának nevezi, azt mondva róla, hogy a megyét „annyi keleti fényvel, déli szenvedélyvel, nyugati buval és észak hűséggel, annyi . . . könnyel-lánggal, halk boruval, szent lobbanással zengette meg.“ A „Szűzbeszéd“-nek különben még folytatása követ-

kezik s a szerkesztő érdekében reméljük, hogy ne egyhamar érjen véget. A máskülönbön kegyetlenül össze-vissza szerkesztett „Haladás“-nak a „Szűzbeszéd“ után legérdekesebb részét a szerkesztői üzenetek képezik, amelyben a többek között egy washingtoni követségi titkárnak szól s végső részében így hangzik: „Pótolhatja-e a mámor az álmot, a gyönyör az üdvöt? Amor ihletése Apolló ihletét, a csókcsattanás a lélekzenét? Dörzsöld ki szemeid és ne álmadozzál. Excellenciás ur! szaporán. Vizontlátásra Sárbogárdon.“ Az egykor reverendás, most pedig szerkesztősködő kisasszony lapját Spitzer Jakab ur adja ki, előfizetésre híván föl a nagy közönséget.

— **Bonczesdi vagyonbiztonság.** Kosztá Toma bonczesdi lakos úgy gondolkodott, hogy a mit a zsidó szerez, abból a rómainak is kitudkál valami s minthogy Bonczesden Guth Jakab a falu zsidója hát onnan akarta kivenni a maga részét. Mult éjjel az üzlethelyiségnek udvar felőli ablakát bezulta s ily módon behatolt az üzletbe, honnan egy forint s néhány krajczár készpénzt s 42 frt értékű aranyemüt szökett meg. A nyomozó csendőrség meg is találta mindezt nála.

— **A nagyváradai sikkasztások.** A nagyváradai László-malom szenzációs botránya ügyében mind újabb adatok kerülnek napfényre. Az öngyilkos igazgató, Szilágyi Mór özvegy részére 16,000 forint volt elhelyezve a fővárosi Bloch-czégnél. Ez összeget a nagyváradai ügyészség megkeresésére a fővárosi rendőrség zár alá tette. **Visontái** Soma ügyvéd az özvegy nevében föllebbezett, de a nagyváradai törvényesek elutasította a föllebbezést. Tegnap Vavrek vizsgálóbíró és Papolcay rendőrkapitány több rendőrtől kísérve, elment Edelmán Márk zöldfa-utcai üzletébe, óriási feltűnést keltve a népes utcán. Edelmán tegnapi kijelentése daczára előadta könyveit. Nyugtába, ugymond, paprikát csomagolt. A rendőrök házkutatást tartottak nála s ez alkalommal négy eldugott üzleti könyvet találtak. — **Felesége** hangosan sirva panaszkodta, hogy férje másnak a hibájából szenved. Edelmánt most kihallgatják. Feldheim barátai ajánlatot tettek a malomigazgatóságának, hogy 20,000 frtot fizetnek, ha följelentésüket visszavonják. Az igazgatóság elhatározta, hogy ha az ügyészség csak csalásért emel vádat Feldheim ellen, az egyszerűségbe belemegy, mert Feldheim osódje által a hitelezők még kevesebbet kapnának az el-sikkasztott pénzből, ha az ügyészség Feldheimot sikkasztással is vádolná, amely esetben a följelentést nem vonják vissza.

— **A budapesti bakák Boszniában.** Mint Plevjéből írják a 32-es hazi ezred most sokat szenved az ott uralkodó 10 fokos hideg miatt. A hideget megelőzőleg roppant havazások voltak s az egész ezredet kirendelték havat lapátolni reggel 8-tól egész este 5 óráig. Appel hadtestparancsnok rendeletére a katonák ezen rendkívüli munkáért naponta 15 kr. „szulágot“ kapnak. — Nagy csodálkozást kelt a plevjei török helyőrségnél a bakák lábszánkója (szki), melynek használatát a hadügyminiszter rendelte el. 80 válogatott közelegény és altiszt ezen lábszánkókkal felszerelve jár ki őrszemlére a határos montenegrói helyek mellé. A csapat négy pártira van felosztva egy-egy kapitány alatt. A katonák teljesen hadi felszereléssel vonulnak ki 100 éles töltéssel és hordozható háti sátrakkal s mindenki 3 napi élelmet visz magával. Ejszaka óriási tábori tűzek mellett tanyáznak és sátrak alatt alusznak. Egy csapatnál 4 ember áll őrt. Az ezrednek mind a 12 százada külön tartotta meg a karácsonyi ünnepet. Némelyik századnál hatvan, nyolczvan forint is összegyűlt, a min aztán különböző ajándékokat vagy pedig diaszókat vásároltak s ezeket ölték le a bakák az ünnepre. Mind a két napra egész napi szabadságot kaptak, a délelőtti folyamán a templomban Várad kapitán lelkes magyar beszédet intézett a legénységhez mind a két ünnepen, a mi rendkívüli hatással volt a messze idegenben élő fiukra. A tisztikar és legénység most nagyban készült az itteni szokásos farsangi ünnepélyességekre.

— **Pályázatok.** Irnoki állásra a nyiregyházi törvényesséknél 4 hét alatt; aljegyzői állásra a veszprémi törvényesséknél 2 hét alatt; irnoki állásra a tornai járásbírósnál 4 hét alatt; aljegyzői állásra a nagyváradvárosi járásbírósnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra az orsovai járásbírósnál 2 hét alatt.

V. Kimutatás

az újévi üdvözlőknek az árvaházalap javára való megváltásáról.

A kapitányi hivatal 2 sz. ivén: Schöpf József 1 frt, Berger Lipót 1 frt, Grallert J 50 kr, Domonkos testvérek 1 frt, Lux Josefa 50 kr, Spitzer Sarolta 1 frt, Kilényi C. és társa 50 kr, Cseh Katalin 50 kr, ifj. Kézsmárky István 50 kr, Porter Vilmos 50 kr, Löwinger Gyula 1 frt, Vasoczy és Nádler 1 frt, Godeschmiedt 1 frt, az első magyar általános biztosító társaság aradi elnögsége 1 frt, Gebhart J. és fia 2 frt, Maresch Alajos 50 kr, Austerweil Zsigmond 1 frt, Steigerwald 50 kr, Kneffel Lajos 1 frt, Hoffman Antal 1 frt, Granichstäden testvérek 1 frt, Ring Zeigmond 1 frt, Vojtek és Weiss 1 frt, Dusák Hermína 50 kr, Soherhag H. 1 frt, Krispin J. 1 frt, Minorita társaság 2 frt, Ballay Adám 1 frt, Kintzig Jánosné 2 frt, Jánossy Demjén dr. 2 frt, Lengyel Lőrincz 1 frt, Réthy Lipót és fia 1 frt, Duffner József 50 kr, May K. és fia 50 kr, Meer Mór és fia 1 frt, St-initzer N. 1 frt. Zemplényi B frt, olvashatlan aláírás 1 frt.

Az aradi tantestület 19. sz. ivén: Szőlői Károly 1 frt, Millig József 1 frt, Záray Ödön 50 kr, Kovács Vincze és neje 1 frt, Somogyi Agoston 50 kr, Szathmáry István 50 kr, Fischer Antal és neje 1 frt, Niedermayer Tobiás 50 kr, Máday Máttyás 50 kr, Brusch Alajos 50 kr, Elias Jakab 50 kr, Schwoboda Ilona 50 kr, Gyurkovits Marian 50 kr, Tabakovits 50 kr, Groszné 50 kr, Marinkovits Péter 1 frt, Ursits Darinka 50 kr, Bonts Aurél 50 kr, Simon Karolin 1 frt, Boros Jusztin 50 kr, Drescher Gizella 50 kr, Hauzer Henriette 50 kr, Marinkovits Mária 50 kr, Rigó Mária 50 kr, Tanfy Mária 50 kr, Steinitzer Jeni 50 kr, Czeiler Gizella 50 kr, Kinczel Hermin 20 kr, Kertai Ilma 1 frt, Nagy Sandorné 50 kr, Steinitzer Lujza 50 kr, Gallér János 50 kr, Vagáts Ágost 20 kr, Kőmives József és neje 1 frt, Jánosky Piroška 50 kr, Ujtelepi (amerikai) tantestület 1 frt, Nagy János 20 krajczár.

Salacs Gyula kir. tanácsos polgármester 1 sz. ivén folytatólag: Kis István 1 frt.

TANÜGY.

Tanítók ülése.

— Január 10. —

Az Aradvidéki Tanító-egylet aradi fiókbizottmánya f. hó 10-én tartotta meg január havi ülését az újtelepi közs. iskola tanácstermében Csik János előlétele mellett. Az ülésen részt vettek: Czeiler Gizella, Mihájlovits Hermin, Ivanovszky Mária, Molitorisz Irén, Wlacsil Károly, Wágner Ágoston, Rákosi Flóris, Balázs Ferencz, Cziráky Márton, Páreán János, Maurer Mihály Kresztics Arsz, Kőmives József és László János bizottsági tagok.

Napirend első tárgyaképen Cziráky M. felolvassa Wlacsil Károly újtelepi igazgatótanító az „Egyöntetű olvasás az aradi közs. elemi iskolákban” című magvas értekezését, melyben konstatálja, hogy a hány az osztály Aradon, annyiféle az olvasás s így nincs meg az óhajtott egyöntetűség. Ennek elérésére nézve a következő elveket állítja fel. 1. az olvasás legkezdetén nyugodtságra kell szoktatni a növendékeket. 2. oda kell hatni, hogy azok lassan olvassanak; 3. a szavakat tisztán ejtsék ki; 4. a hibásan kiejtett szók, illetve az egész mondat újból olvastassék; 5. az írásjeleknél kellő hangsúly tartassék; 6. hadarás helyett a vontatva olvasás erősítessék meg. A tárgyhöz szóltak Rákosi, Wágner és elnök. Előbbiek felszólalásai azonban nem tartozván a tárgyhöz, figyelembe nem vétettek, az azonban, hogy az év első harmadában a karban való olvastatásra fektessék súly, elfogadtattott.

Az értekezés felett befejezett eszmecsere után elnök az ülést felfüggesztve, a tagok a IV. osztályba vonultak, hol az I. II. III. és IV. osztály együtt volt növendékeivel Wlacsil Károly gyakorlatilag is bemutatta, miként lehet az egyöntetűséget elérni az olvasásban. Az ügyes és szakavatott tanítás befejeztével az ülés folytatása következett. Az értekezlet elhatározta, hogy a tanítás és értekezés megbirálását a jövő ülésre tűzi ki, a ozélból Czeiler Gizella elnöklete alatt a bíráló bizottságba megválasztattak: Mihájlovits H., Rákosi F. és László János. A február havi ülés főtárgya lesz: az egyöntetű szépirás tanítása. Előadja Wlacsil K. A jelen ülés

hitelesítésére Mihájlovits és Rákosi küldettek ki. Elnöki javaslatra a jegyző tiszteletdíja folyósíttatik.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 12. Waggongyári munkások táncvizsgálma (Waggongyári vendéglő.)

Január 12. Menyecske-bál Schór Albert vendéglőjében.

Január 20. Az aradi könyvnyomdászok táncvizsgálma a „Fehér kereszt” szál da nagytermében.

Január 26. Az első aradi iparosok betegsegélyző-egyletén. táncvizsgálma (Vadember.)

Február 2. Iparos fiak bálja (Iparosház.)

Február 9. Az aradi torozások társasestélye a Krispin-teremben.

Február 15. Az aradi polgári jótékony négyelet jelmezbálja (Fehér Kereszt.)

(=) Házi zene-estélyt rendeztek tegnap az aradi zenede növendékei a Krispin-teremben, több tanár és tanárnő közreműködése mellett. Az estélyen előkelő, jobbára hölgyekből álló közönség jelent meg, a mely nagy figyelemmel és még nagyobb élvezettel hallgatta a praeczizen előadott hangversenyszámokat. A koncert azon program szerint folyt le, melyet tegnap közöltünk. A jelen voltak hosszasan megtapsoltak és többször hallani akartak minden számot, de főképen a karéneket, a mely legkiemelkedőbb része volt a műsornak. A családias jellegű estélyt tánc rekesztette be. Hogy a növendékek ezen is kitűnően mulattak, felesleges mondanunk.

(=) A csermői polgárság részben a tavasszal építendő reformatus új iskola, részben az alakulóban levő „Polgári Olvasó-egylet” javára a vendéglő nagytermében január hó 20-ik napján zártkörű táncvizgalmat rendez. Beléptidíj 1 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések a nemzeti köznevelődés eme két fontos tényezőjére köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

(=) A nagylaki ifjusági önképző egyesület a közs. iskolai növendékek közreműködésével január 12-én a városháza nagytermében a Mária Dorothea-Egyesület segélyalapja javára táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez.

(=) Táncmulatság Palotán. A os. palotai gazdaközönség jan. hó 19-én zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 40 kr., családjegy 1 frt 20 kr.

SZINHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Január 11. (Péntek) A fősvény, vigjáték.

Január 12. (Szombat) A bányamester, operette, (elsőszor.)

Január 13. (Vasárnap) Délután: Liliomfi, énekes vigjáték; este: A bányamester, operette, (másodsor.)

Az erdő szépe.

— Január 9. —

Feuilleton Octave kissé romantikus, sok felvonású, de azért szép nyelvezetű és hatásos drámáját hozta tegnap este színpadra a direktzió.

Nem is tette rosszul, mert az érdeklődés azt mutatta, hogy a közönség inyére volt a színrehozatal.

A szereplő színészekről sok dicséretet mondhatunk.

A czimszerepet Kaczér Nina játszotta a szerephez illő rajongással és mint mindig, az ő egyéni finomságával.

Morel György Tompa Kálmán volt. Kifejező volt a játéka, egyszerű természetes a gesztikulációja.

Benedek Gyula tegnap igen elfogadható alakítást adott. Ugy látszik hogy Benedek csak a szorosan vett szalon szerepek eljátszására bír tehetséggel.

A kisebb szerepeket különösen Gál, Foriss Pista, a fess Novák Irén és Balassa, meg Bihari Akos játszották nagy tetszés mellett.

Az előadás folyamán különben megtörtént az a furcsaság, hogy a negyedik felvonás folyamata alatt, miért, miért nem a függöny hirtelen — leszaladt. Lett persze nevetés, taps össze-vissza, egy hang meg azt mondta: — Kezddjék előrt.

Lubrinicz Julia szerepét, ki betegség folytán nem játszotta. Rósa székén adta.

* A fősvény, Moliere vigjátéka kerül ma színpadra. Balassa a Jenő, ki a főszerepet játsza, már régen nagy ambícióval készül a szerepre. Az iskolák ifjusága részéről nagyobb számú jegyeket rendeltek ez előadásra, és tömegesen fogják megüézni e hírneves klasszikus vigjátékot.

* Premier. A bányamester, a Madarász szerzőinek ezen hatást keltett operettje holnap kerül bemutatásra, a főpróbát szombaton délelőtt fogják megtartani. A híres „neduzzogj” valozert Hunyady (Bányamester) fogja énekelni a 2-ik felvonás finalójában. Brillians szerepeket játszanak Hunyady kivül R. Réthy Laura, Sugár Aranka és Foriss. — Az igazgatóság nagy gondnal és költséggel állíttatta ki a darabot, melyet vasárnap megismételnek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Notórius alak. Biró Bálint gyomai illetőségű lakos meglehetően népszerűségnek örvendhet az ország rendőri hivatalainak jó része előtt, vagy ha népszerűt nem is, de ismert minden esetre, hiszen a legutóbbi alkalommal is Gyoma, Gyula és Szolnok nyújtott egymásnak kezet az érdemes férfi elfogathatása végett. Okot szolgáltatott is rá eleget, úgy most mint azelőtt. Az előző esetek a munkácsi fegyházban biztosítottak számára szíves látást huzamosabb időre, a mostani ítélet, mely a fegyházban érte utól, újból 2 év és 8 hónapot juttatott néki Szolnok és Gyula városok vállve-tett működése eredményeképen.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, január 10. (Saj. tud. táv.) Addig, míg e sorokat irtam, a helyzetben változás nem fordult elő. A válság állapota a régi, ugyanaz, amelyet távirataink idáig jeleztek: bizonytalan, bizonytalanabb, mint eddig bármikor. Az okokat, amelyek a bizonytalanságot erre a tetőpontra juttatták szintén jeleztük s az eredmények igazolták valamennyit egytől egyig. Olyan ellentét merült föl a szabadelvűpárt és Héderváry között, amely szinte elháríthatatlannak tetszik, de a melynek elhárításában az optimisták még mindig biznak. Hogy kinek lesz igaza, azt azonban ma már nem igen ajánlatos vitatni. Ma már Héderváry gróf bizalmasai is azt mondják, hogy az ő akciója be van fejezve. Hozzá teszik ugyan, hogy egyelőre, de hát ez az egyelőre az adott helyzet komplikációin egészen kívül esik.

Tegnapi táviratunk jelezte, hogy mely okok hiúsították meg Héderváry gróf akcióját. Elsőnek és bővebben a fuziót fejtegetessük, amelyet azonban a szabadelvűpárt a Héderváry koncepcziójában nem akart elfogadni, nem fogadhatott el a nélkül, hogy magát meg ne alázza, még pedig a nemzeti párttal szemben. Ha Héderváry propozicziójába bele megy a szabadelvűpárt, az egyértelmű lett volna saját multjának, jelenének és jövőjének dezavualásával, anélkül, hogy szolgálatot tett volna ezzel az önteláldozással a közjogi alapnak, a melynek érdekében a fuziót napirendre hozták. — Mert a fuzió akár úgy, hogy Apponyi lemond a nemzeti aspirációról, akár úgy, hogy a szabadelvűpárt lerakja a fegyvert Apponyi előtt és tehát lemond prestigéről, a közjogi alapnak csak nagy ártalmára válik. Ilyen demoralis alapon egyesült párt természetesen morális tekintélyéből is veszítene, s a megfogyatkozott tekintély aztán bizony-bizony csakugyan fogyatékos védelemben részesíthetné a közjogi alapot.

Ez a Héderváry-akció meghiusulásának első oka. A másodikat tegnapi táviratunk úgy jelezte, amint a jövő munka-

programjára nézve Hédervárynak adandó szabadkezet. Most precizirozhatjuk ezt a második okot is. Nem egyéb, mint az, hogy Héderváry el akarta halasztani a közgazdászok reformját. Ami ismét csak a szabadelvű pártot tette volna lehetetlenné, mert hiszen tudvalevő, hogy a szabadelvű párt programjának ez egyik kardinális része. Olyan feltétel ismét, ami a szabadelvű párt ismert elvi alapjának dezavualására épen annyira alkalmas, mint a Héderváry által koncipiált másik feltétel, a fuzió.

Ezekből érthető és nyilvánvaló, hogy miért kellett Hédervárynak visszavonulnia. Es ebből látható az is, hogy mennyi valószínűségük van azoknak, akik még mindig Hédervárytól várják a kibontakozást. Később talán még rákerülhet a sor, de ma a jelek szerint más az aktuális.

Budapest, január 10. (Saj. tud. táv.) Széll Kálmán képviselőnek ma délutáni kihallgatása a királynál egy óránál tovább tartott. A király a kabinetalakítással való megbízás tekintetében ma sem döntött, a legfelsőbb elhatározás e részben a holnapi nap folyamán várható.

A szabadelvű pártkörben ma este ismét rendkívül számosan jelentek meg a képviselők, köztük az összes miniszterek, Széll Kálmán, Bánffy Dezső báró és Khuen Héderváry gróf is.

Budapest, január 10. (Saj. tud. táv.) Héderváry tulzott követeléseit a fuzió kezdeményezéseig olyan határozottan visszautasította a szabadelvűpárt irányadó csoportja, hogy a bán jelentést tett a királynak törekvése meghiusultáról, s arról, hogy kormányt alakítani nem tud. Hírlik, hogy a királyt kedvetlenné tette a bán kudarcza, mivel a bán a teljes sikert biztos kilátásba helyezte s a király erre a bánt minden szükségesre fölhatalmazta.

A király, a bán jelentése után ma délután Széllt hívatta magához. Most az a kérdés, hogy Széll elválja-e a megbízást, minthogy ideiglenesen kormányozni nem óhajt, s a végleges kormányzásra a viszonyok nem elég kedvezők. Ezért meglehet ismét előtérbe jut Bánffy, megcsinálendő a pártok tömörülését és a 67-es alapon állók fuzióját. Ezután következnek Széll, kinek kabinetalakítási terve a király azon törekvésén, hogy átmenet nélkül végleges megoldást teremtsen, megtörhet.

Udvari ebéd.

Budapest, január 10. (Saj. tud. táv.) Ma este 6 órakor udvari ebéd volt 23 terítéssel.

Hóviharok.

Bécs, január 10. (Saj. tud. távirata.) Austriában és Nyugatmagyarországban óriási hóviharok miatt a vonatok alig járhatnak.

Szorb kormányválság.

Belgrád, január 10. (Saj. tud. táv.) A kormány beadta lemondását, Milán holnapután ideérkezik.

Pusztító árvíz.

Buenos-Ayres, január 10. (Saj. tud. táv.) Mendora várost az árvíz elöntötte; 20-an a vízbefultak, a kár két millió dollár.

A japán királyról.

Yokohama, január 10. (Saj. tud. táv.) Hírlik, hogy a japán királyt meggyilkolták, más hírek szerint a király epileptikus roham következtében beteg.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog cég jelentése. —

Budapest, január 10.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv szintén mérsékelt volt, az irányzat csendes lett. Elkelt 24,000 mm. teljes napi árákon. Eladások:

	mmássa	kg	frt
Tiszavidéki	300	82.	6.95
"	500	81.	6.95
"	200	81.	6.92 1/2
"	300	81.	6.90
"	110	80.	6.85
Pestvidéki	300	80.	6.80
"	100	80.	6.80
"	500	80.	6.75
"	150	79.	6.87 1/2
"	200	78.	6.80
Felső-tiszai	400	80.	6.80
"	100	79.	6.70
Raktárokon	1500	80.	6.82 1/2
"	4000	79.	6.75
"	3200	79.	6.75
"	1000	78.	6.72 1/2
"	9800	78.	6.75
Északmagyarországi	100	79.	6.80
Zab	100		6.80
"	300		6.80
"	100		6.85
"	200		6.—
"	200		6.—

Határidőüzlet: Amerikából némilg szilárdabb árfolyamokat jelentettek, nálunk azonban változatlanul indult az üzlet, s csak később szilárdult meg 1—2 krral az üzlet. — Tengeri szintén változatlanul indult s csekély üzlet mellett úgy zárult is.

Zárul 11 órakor

Buza március—április 1894	7.02—7.04
Buza szeptember—október 1894	6.68—6.69
Tengeri május—június 1894	5.51—5.53
Tengeri őszre	6.22—6.24
Zab március—április 1894	6.01—6.02
Zab őszre	6.01—6.02
Káposztarepce	10.60—10.70

Külföld: New-York: buzára tartott, tengerire 1/8—szilárdabb. Chicago: buzára 1/8—tengerire 1/8—szilárdabb, Páris tartott, Liverpool tartott, London szilárd.

Értéktőzsde: A még bonyolult politikai viszonyokra ma lanyhán indult az üzlet, de később külföldi szilárd jegyzésekre különösen hitelrészvény emelkedett tetemesen, a többi papirok szintén szilárdabbak.

Zárul 11 órakor:

Oszták hitelrészvény	413.70
Magyar hitelrészvény	500.—
Oszták államvasut	401.50
Rima-Murányi	275.—
Déli vasut	106.—

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi jan. hó 9-én. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 43.—44. krig. Öreg kösép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 43.—44. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 44.5—45. krig. Fialat kösép (pkint 251—320 krig súlyban) 44.5—45 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-rt terjedő súlyban) 44.—45. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 43.—44. krig. — Közép (pkint 220—280 kg-rt súlyban) 43.5—44. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-rt terjedő súlyban) 44.—44.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-rt felüli súlyban) 43.—44. krig. Közép (páronként 220—260 kg-rt súlyban) 43.—44. krig. — Könnyű (páronként 220 kg-rt terjedő súlyban) 42.—43. krig. Sertés létszám 1895. jan. hó 7-én volt készlet 116,736 darab. 1895. jan. hó 8-án felhajtott: 3420 darab. 1895. jan. 8-án elszállított 1091 drb. 1895. jan. 9-én maradt készletben 119,065 drb. — A hízottsertés üzletirányzata: Csendes.

Szeszüzlet.

— Január 10. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban avers szesz 58.—, kicsinyben 58.50 hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. január 10.

Magyar aranyjárdék 4%	124.—
Magyar koronajárdék 4%	99.—
Magyar arany 4 1/2%	127.25

Magyar eszt 4 1/2%	103.50
Magyar keleti vasut 1276.	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereséj-sorsjegy kölosón	158.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölosón	143.50
Oszták papírjárdék	100.50
Oszták járdék eszt	100.50

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, január 10. d. u. 5 óra.

F	a	j	Állomány	100 kg. ár
				frttól: frtig
Buza	bánaégi uj			6.60 6.85
Buza	tiszavidéki			6.65 6.90
Buza	pestvidéki			6.80 6.85
Buza	fejérmegyei			6.60 6.85
Buza	bácskai			6.70 6.95
Rozs	uj, I-ső rendű			5.35 5.40
Rozs	uj, II-od rendű			5.30 6.35
Arpa	takarmány			5.60 6.—
Arpa	égetni való			6.25 6.80
Arpa	sőrfőzdei			7.15 8.15
Zab				5.85 6.25
Tengeri	bánási			6.— 6.10
Tengeri	másnemű			5.95 6.—
Káposzta-repce	bánási			—
Köles				6.20 6.80
Buza	szept.-okt.			6.71 6.78
Buza	márcz.-ápr.			7.05 7.07
Buza	máj.-jun.			5.55 5.57
Rozs	szept.-okt.			6.08 6.05
Tengeri	jul.-aug.			6.24 6.23
Tengeri	aug.-szept.			—
Tengeri	októberre			—
Zab	márcz.-ápr.			6.29 6.81
Zab	szept.-okt.			—
Káposzta-repce	aug.-szept. 1894			10.70 10.75

VIZJELZÉS.

1894. évi január hó 10-én reggel 8 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérték °	Időjárás	Vizállás cztimétr.	Jégvastagság cztimétr.
Gyulafehérvár	—	—	—	—
Branysoska	+ 3°	felhős	— 46	jég nincs
Arad	+ 1°	felhős	— 88	jég áll
Makó	+ 1°	felhős	— 14	jég áll
Szeged	+ 1°	felhős	— 46	jég áll

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1894. január 10.

A m. kir. folyammérőki hivatal.

Aradvárosi

Évadberlet
98. szám.

színház.

Haviberlet
18. szám.

Pénteken, 1895. január 11-én

A FŐSVÉNY.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Moliere. Fordította: Tóth József.

SZEMÉLYEK:

Harpagon, Kleant és Eliza atyja, Marianná-	Balassa J.
ba szerelmes	
Kleant, Harpagon fia, Marianna kedvese	Tompa K.
Eliza, Harpagon leánya	Kacsér N.
Valér, Anzelm fia	Benedek Gy.
Marianna, Kleant kedvese	Novák Irén.
Anzelm, Valér és Marianna atyja	Csatár Gy.
Fruzina, oszlopszőv asszony	Tolnainé.
Simon mester, hajhász	Gál Gyula.
Jakab mester, szakács és kocsis Harpagon-	Rónasszéki.
nál	
La Fléche, Kleant inasa	Forrás Pieta.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Január 10. —

Fehér Kereszt szálloda: König Ferencz ügyvéd, Budapest.

Vass szálloda: Berger Simon kereskedő, Brann. Müller Károly igazgató, Maros-Szlátina. Goldstein M. kereskedő, Bécs. Köbel József kereskedő, Budapest. Lév Izidor kereskedő, Brád. Kardos Sámuel mérnök, Makó. Hecht Manó kereskedő, Budapest. Müller Iván kereskedő, Temesvár. Weisz József birtokos, Német Bogas.

Nádor szálloda: Varga Vendel magánzó. N.-Kamarás. Kaufmann Lajos kereskedő, Vinga. Román János tanító Sajtány. Kaufmann Jakab kereskedő, Predeal. Leipnicker J. ügyvéd, Megyes-Bodzás. Verstan László magánzó, Battonya.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

25853/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivélsügyi m. kir. miniszter ur 7286/94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy a csehországi cs. kir. helytartóság f. évi november hó 5-én 153,685. sz. a. kelt hirdetménye szerint a magyarországi sertések azonnali levágás céljából mindazon csehországi városokba bevihetők, melyekben közvágóhid van, hova az állatok a vasuti állomástól lófogatu kocsikon szállítandók.

Arad, 1894. december 15.

A városi tanács.

Magv. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon. 23805/L. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Piski állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1895. évi május 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1898. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a borítékon «Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére» felirattal

ellátott ajánlatok lepecsételve 1895. évi márczius hó 15-én déli 12 óráig aulirott üzletvezetőség I. osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 frt azaz egyszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1895. évi márcz hó 14. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon letendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1894. október hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,10	4,00	1,37
Csaba	2,23	5,55	4,35
Kétegyháza	2,54	6,13	5,08
Lökösháza	3,12	—	5,26
Kurtios	3,28	6,37	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,55	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	11,46	—	10,02
Kurtios	11,58	8,38	10,18
Lökösháza	12,14	—	10,35
Kétegyháza	12,37	9,03	11,—
Csaba	1,28	9,25	11,45
Szolnok	4,31	11,22	8,00
BUDAPEST érkezik	7,35	1,20	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	7,05
Glogovác	2,44	6,46	4,42	—
Györök	3,15	7,07	5,03	—
Paulis	3,32	7,18	5,14	—
Radna-Lippa	3,58	7,35	5,32	7,50
Konop	4,30	7,58	5,56	—
Berzova	4,50	8,14	6,12	—
Tótvár	5,21	8,38	7,41	—
Soborsin	5,40	8,56	7,00	8,51
Piski	—	11,04	9,38	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,25	11,18
Tóvis érkezik	—	1,20	11,54	11,40

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	este
Tóvis indul	3,38	3,19	—
Gyulafehérvár	3,59	4,04	—
Piski	5,05	6,05	—
Soborsin	6,33	8,21	4,00
Tótvár	—	8,40	4,27
Berzova	—	9,09	4,50
Konop	—	9,25	5,09
Radna-Lippa	7,29	9,58	5,47
Paulis	—	10,11	6,02
Györök	—	10,25	6,18
Glogovác	—	10,48	6,47
ARAD érkezik	8,10	11,00	7,00

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul	5,18	3,56
Sofronya	5,31	4,18
Kurtios	5,44	4,45
Lökösháza	6,00	5,13
Kétegyháza	6,18	6,13
Kigyós	6,31	6,37
Csaba	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	délután
NAGYVÁRAD indul	—	4,25
Csaba	7,09	7,12
Kigyós	7,24	7,25
Kétegyháza	7,47	7,39
Lökösháza	8,14	7,58
Kurtios	8,38	8,15
Sofronya	8,58	8,27
ARAD érkezik	9,10	8,42

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul	6,20	11,35	5,00
Uj-Arad	6,31	11,59	5,21
Németságh	6,49	12,24	5,47
Vinga	7,08	12,52	6,14
Orczifalva	7,20	1,09	6,34
Merczifalva	7,31	1,25	6,52
Szt.-András	7,48	1,44	7,12
TEMESVÁR érkezik	8,01	2,10	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	éjjel
TEMESVÁR indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	9,04	1,59	9,48
Orczifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik	10,43	3,44	10,55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT-ANNA indul	8,00	6,40
Simánd	8,31	7,11
Kisjenő-Erdőhegy	9,20	7,55
Székudvar	9,36	8,11
Sikló	9,51	7,28
Ottlaka	10,5	8,40
Elek	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,38	9,12

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,17	8,08
Elek	5,30	8,23
Ottlaka	5,40	8,36
Sikló	5,51	8,50
Székudvar	6,03	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	6,24	4,39
Simánd	6,49	5,10
UJ-SZT-ANNA érkezik	7,14	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	reggel	este
MEZŐHEGYES ind.	7,05	8,30
Kamarásmaj.	7,17	8,42
Nesze	7,25	8,52
Kovács-háza	7,42	9,10
Bánhegyes	8,04	9,38
M.-Bodzás	8,25	9,55
Bánkut	8,37	10,09
KÉTEGYHÁZA érkezik	8,55	10,30

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	8,00	5,16
Bánkut	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	1,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,08
Kovács-háza	4,25	6,23
Nesze	4,39	6,35
Kamarás-maj.	4,43	6,43
MEZŐHEGYES érkezik	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	5,24	9,22	4,49
Pécska	5,43	9,36	5,13
Battouya	6,12	10,01	5,47
Tompa	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,21
Nagyfak	7,39	11,15	7,43
Apátfalva	8,01	11,35	8,09
Makó	8,28	11,56	8,51
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik	9,33	1,00	10,10

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,20	6,00	4,20
Kis-Zombor	3,12	6,45	5,16
Makó	3,35	7,04	5,43
Apátfalva	3,55	7,23	6,02
Nagyfak	4,17	7,44	6,24
Csanád-Palota	4,32	7,59	6,39
Mezőhegyes	5,08	8,27	7,10
Tompa	5,32	8,40	7,35
Battouya	5,45	9,01	7,48
Pécska	6,10	9,25	8,14
Szt.-Tamás	6,23	9,38	8,27
ARAD érkezik	6,45	10,00	8,50

Arad—Gurahonoz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul	6,40	5,23	12,30
Ötvenes	6,56	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	7,02	5,45	1,08
Uj-Szt-Anna	7,24	6,07	2,00
Világos	7,46	6,29	2,39
Muszka-Magyarád	7,53	6,36	2,52
Pankota	8,04	6,47	3,26
Apatelek	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	8,47	7,30	5,03
Bokszeg-Beél	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	9,38	8,20	6,53
Almás-Alosill	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik	10,20	9,02	8,00

Gurahonoz—Arad.

	reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ indul	4,20	3,10	4,25
Almás-Alosill	4,37	3,27	4,52
Borossebes-Buttyin	5,05	3,56	5,59
Bokszeg-Beél	5,32	4,28	6,54
Borosjenő	5,56	4,47	7,40
Apatelek	6,06	4,57	8,00
Pankota	6,42	5,32	9,20
Muszka-Magyarád	6,48	5,38	9,32
Világos	6,55	5,45	9,50
Uj-Szt-Anna	7,21	6,11	10,40
Zimánd-Ujfalu	7,39	6,29	11,10
Ötvenes	7,44	6,34	11,13
ARAD érkezik	8,00	6,50	11,43

Borosjenő—CsERMŐ.

	délután	este
Borosjenő indul	8,55	7,35
CsERMŐ érkezik	9,55	8,35

CsERMŐ—Borosjenő.

	reggel	délután
CsERMŐ indul	4,50	3,35
Borosjenő érkezik	5,50	4,35

7166/1894. tkv.

35. I—1.

Póthirdetmény.

A makói kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Kasik Ádám pitvarosi lakos végrehajtást szenvedő elleni 300 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében 2372/94. tk. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a pitvarosi 66. sz. tjkvben A+66. hrsz. házra 160 frt, A+449. hrsz. szántóra 726 frt, A+838. hrsz. szántóra 472 frt, A+902. hrsz. szántóra 107 frt, A+1166. hrsz. szántóra 213 frt, A+1266. hrsz. szántóra 104 frt és 7. sorszám alatti legelőre 35 frt kiáltási árban Pitvaros község hivatalos helyiségében 1895. évi január hó 15-ik napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881: LX. t.-cz. 165. §-a alapján, még pedig 2372/94. tkvi szám alatt kibocsátott árverési feltételek módosításaképp azon feltétellel, hogy vevő köteles az elárverezett ingatlanokra C. I. alatt a magyar földhitelezet javára 1700 frt s jár. erejéig bekebelezett jelzálogos követelést átállalni.

Makói kir. jbiróság mint tkvi hatóság, 1894. évi december 23-ik napján.

Kádár
kir. aljbiró.

Mária-
czelli
Gyomor-
cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál. nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, blúzs lehelet, felfútság, savanyu, felbőgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hemorroidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utastással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer-tára Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomor-cseppek** valódián kaphatók.

Aradon: **Ring Lajos, Kiss István, Schäffer és Földes Kelemen** urak gyógyszer-tárában.
Buttyiban: **Tomcsányi L.** ur gyógyszer-tárában.
Körösbányán: **Schiesgl Károly** ur gyógyszer-tárában.
Uj Szt.-Annán: **Felátár Ad. és Vargassy János** urak gyógyszer-tárában. 34 I—22

26133/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 101636/1894. számú intézvénye nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy az 1894. évben engedély mellett termelt dohány beváltására kiküldött bizottság Arad sz. kir. város területén f. évi december 10-től 1895. évi február hó 23 ig működik.

Arad, 1894. december 12.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

17702/1894.

Hirdetmény.

A beállott havazások esetén fe hivatnak a ház és telektulajdonosok, hogy házuk és telkük előtt elvonuló gyalogutról a havat mindannyiszor ahányszor szükséges, lesepertessék s olyankor pedig, midőn a gyalogjáró csuszós, azt apró homok vagy fűrészpórral beszórassék, mivel ellen esetben a gyalogutak gondozása iránt alkotott szabályrendelet alapján szigoruan büntettetni fognak.

A házak udvaraiban összegyűlt s kihordatni szokott hőmennyiség lerakóhelyeül a Maros meder, a szemét-lerakóhelyek a szárazhid baloldalán, a Hercz-féle fatelep mögött elterülő mélyedés, a nagyváradi-ut jobboldalán az élőviz-csatorna töltése mellett levő gödrös terület és a Kossuth-utca végén levő hid baloldalán az élőviz-csatorna balpartjáig elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Arad, 1894. december 21.

Főkapitány ur távollétében:

Nyáry Béla
alkapitány.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

19/1895.

Körözés.

Arad szabad királyi város határában egy sárga szőrű agár kutya találtatott bitangóságban. Ezen kutya tulajdonosa köröztetik azzal, hogy annak átvétele végett folyó hó 13-ig jelentkezzenek.

Aradon, 1895. évi január hó 5-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

M. kir. államvasutak.

29575/L. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szentesi osztálymérnökségénél egy irodaszolgai állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszázötven forint, illetve 1895. évi július hó 1-től 250 frt, azaz kétszázötven frt évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. t.-cz. értelmében jogosultsággal bírnak és pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesítő, 35 évet meg nem haladó koron, ép egészséges testalkaton kívül a magyar nyelv szóval és írásban való bírása, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó — következő cím alatt: „A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon. Pályázat irodaszolgai állásra” borítékba zárva legkésőbb 1895. évi márczius hó 1-ig terjesszék be; minthogy az ezen napon tul beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kérvényre 50 kr. bélyeggel még el nem látott mellékleteire pedig egyenként 15 kr.-os okmánybélyeg teendő.

Aradon, 1894. december 24-én.

Az üzletvezetőség.

26389/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 75862/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik hogy a morvaországi cs és kir. helytartóság f. évi november hó 22-én 40923. sz. a. kelt hirdetménye szerint a magyarországi hasított körmű állatok (kivéve a ragadós tüdőlobbal fertőzött törvényhatóságok területéről származó szarvasmarhákat) azonnali levágás céljából vasuton mindazon morvaországi városokba bevihetők, melyekben állat orvosi felügyelet alatt álló közvágóhid van.

Arad, 1894. évi december hó 15.

A városi tanács.

6/895. g. sz.

Hirdetmény.

A városi partvédművek fenntartásához mintegy 5000 drb jómindőségű, legalább 4 méter hosszú rőzsére lévén szükség, felhivatnak a vállalkozók, miszerint az erre vonatkozó ajánlatukat a gazdasági szék elnöke előtt szóval vagy írásban mielőbb tegyék meg.

Arad, 1895. január 7-én.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

Arad sz. kir. város kap. hivatalától.

17844/1894. sz.

Felhívás.

A kocszi vezetők a színházhoz és onnan vissza oly sebesen szoktak hajtani, hogy a színházba igyekező gyalogosok testi épsége veszélyeztetve van.

Elrendelem ennél fogva, hogy a színelőadás kezdete és végeztével úgy az Atzél Péter-utczán, valamint a templom- és Deák Ferencz-utczák torkolatánál csak lassu menetben szabad hajtani.

Az ezen intézkedésem ellen vétők az 1879. évi XI. t.-cz. 120. §-a alapján büntetve lesznek.

Arad, 1894. december hó 27-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

25799/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur 101491/1894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy az ugynevezett erősítő essentiák behozatalának, iparszerű előállításának, forgalomba hozatalának és égetett szeszes italokkal való vegyítésének megtiltása tárgyában. A m. k. belügyminiszternek 1876. évi július hó 4-én 31026. sz. a. kelt rendelete alapján az égetett szeszesitalokhoz használt ugynevezett erősítő essentiáknak, melyek erősen izgató, különösen csipős fűszerekből és növényi anyagok, u. m. borsból, paprikából, csillából és éfélékből készült, vagy nareoliaes anyagokat, vagy anyalkoholt, kozmaolajat tartalmaznak és arra szolgálnak, hogy az égetett szeszesitalokkal vegyítve, ezeknek izgató vagy kábító hatását fokozzák, behozatala, iparszerű előállítása, forgalomba hozatala és vegyítése, miután azok a magyar országos közegészségügyi tanács szakvéleménye következtében az egészségre ártalmas hatásuaknak találtattak, az osztrák cs. kir. kormányval egyetértőleg megtiltatik.

A gyógy vagy diateticus szernek tekintendő alkoholtikus készítmények ezen tilalom által nem érintetnek.

Aki a jelen rendelet határozatai ellen vét, kihágást követ el és amennyiben cselekménye a büntető törvények, vagy a közegészségügyi törvény, vagy szabályok szerint súlyosabb büntetés alá nem esik, 100 forintig terjedhető pénzbírsággal és visszaesés esetén, ha az utolsó büntetéssel kiállása két év még nem mult el, 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel és 15 napig terjedhető elzárással büntetendő. Jelen rendelet 1894. évi december hó 1-én lépett hatályba.

Arad, 1894. december hó 15.

A városi tanács.